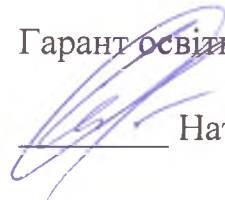

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Наталія ФІЛІПЕНКО

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПОВІТРЯНЕ І КОСМІЧНЕ ПРАВО: МІЖНАРОДНІ ТА
НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ**

(назва навчальної дисципліни)

Галузі знань: 03 Гуманітарні науки; 05 Соціальні та поведінкові науки; 08 Право, 10 Природничі науки; 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології; 13 Механічна інженерія; 14 Електрична інженерія; 17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації, 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальності: 033 Філософія; 051 Економіка; 081 Право, 103 Науки про Землю; 113 Прикладна математика; 121 Інженерія програмного забезпечення; 122 Комп'ютерні науки; 123 Комп'ютерна інженерія; 125 Кібербезпека та захист інформації; 132 Матеріалознавство; 134 Авіаційна та ракетно-космічна; 142 Енергетичне машинобудування; 172 Електронні комунікації та радіотехніка; 173 Авіоніка, 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка; 175 Інформаційно-вимірювальні технології; 281 Публічне управління та адміністрування

Освітні програми: усі освітні програми відповідних спеціальностей

Вибіркова компонента з переліку 3
(назва вибіркової категорії)

Форма навчання: денна, заочна

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Силабус введено в дію з 01.09.2024 року

Харків – 2024 р.

Розробник:

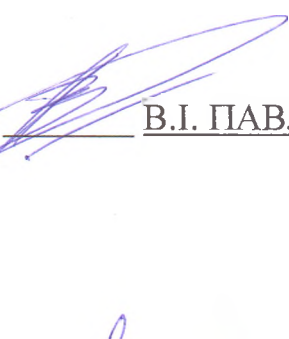
канд. юрид. наук, доцент, професор «ХАІ» А.О. Гордеюк

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри 702

Протокол № 12 від «24» травня 2024 р.

Завідувач кафедри д-р юрид. наук, професор В.І. ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Григор'я (магістерського) фізич. в. о. 262 ПД

(підпис)

Тетяна ПАРАРЕВА

(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладачів

ПІБ: Гордеюк Алла Олександрівна

Посада: доцент

Наукова ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: доцент, професор «ХАІ»

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Цивільне право (загальна частина)»;
- «Цивільне право (КР)»;
- «Право інтелектуальної власності»;
- «Міжнародне повітряне та космічне право»;
- «Актуальні питання правового регулювання в аерокосмічній галузі»
- «Міжнародні стандарти убезпечення авіаційної та космічної діяльності»
- «Правове регулювання ринку програмного забезпечення»

Напрями наукових досліджень:

- сучасні напрями дослідження в аерокосмічній галузі на національному та міжнародному рівнях;
- особливості правового регулювання безпеки авіаційної та космічної діяльності;
- актуальні проблеми правового регулювання інтелектуальної власності на національному та міжнародному рівнях;
- особливості правової охорони програмного забезпечення в умовах інформатизації суспільства та держави;
- стратегія розвитку міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальних прав в космічній та повітряній галузях;
- теоретико-правові та організаційно-практичні питання забезпечення та вдосконалення правової регламентації актуальних питань у площині цивільного права.

Профайл викладача: Тел.: (050) -302-51-76

E-mail: a.hordeiuk@khai.edu

<https://orcid.org/0000-0001-74-23-3673> ;

<https://education.khai.edu/lecturer/hordeiuk-alla-olexsanrdivna>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 4

Обсяг дисципліни:

Денна: 5 кредитів ЄКТС /150 годин, у тому числі аудиторних – 64 год. (лекції 32 год., семінарські / практичні 32 год.), самостійної роботи здобувачів – 86 год.

Заочна: 5 кредитів ЄКТС /150 годин, у тому числі аудиторних – 16 год. (лекції 8 год., семінарські / практичні 8 год.), самостійної роботи здобувачів – 134 год.

Форма здобуття освіти – денна/заочна

Дисципліна – вибіркова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські / практичні заняття

Види контролю – іспит

Мова викладання – українська

Пререквізити: Міжнародне право, Транспортне право, Повітряне право, Міжнародне повітряне та космічне право, Актуальні питання правового регулювання в аерокосмічній галузі, Актуальні питання міжнародного повітряного права, Міжнародні стандарти убезпечення авіаційної та космічної діяльності.

Кореквізити навчальної дисципліни: Юридичні технології та космічне право: Міждисциплінарні підходи у дослідженнях, Правове регулювання відшкодування шкоди при здійсненні повітряних перевезень.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Повітряне і космічне право: міжнародні та національні проблеми безпеки» будується на базовій програмах «Міжнародного права», «Транспортного права», «Міжнародного повітряного та космічного права» і розрахована на подальше дослідження найбільш актуальних теоретико-методологічних засад забезпечення безпеки в аерокосмічній галузі.

Дисципліна «Повітряне і космічне право: міжнародні та національні проблеми безпеки» ставить за **мету**: ознайомлення та вивчення аспірантами провідних тенденцій розвитку науки міжнародного повітряного та космічного права, формування наукового підходу щодо поглибленого аналізу сучасного стану інститутів міжнародного повітряного та космічного права, які регулюють безпеку авіаційної та космічної діяльності (безпека перевезення пасажирів, багажу та вантажу, екологічна безпека в галузі авіаційної та космічної діяльності, кібербезпека авіаційної та космічної діяльності, забезпечення безпеки перебування людини у космічному просторі, демілітаризація космічного простору тощо); надання отриманим у результаті навчання знанням системності, методологічної єдності, що має сприяти вмінню у науковому розв'язанні існуючих спірних питань та колізій, які є актуальними для дослідження у зазначених галузях сучасними науковцями.

Дана дисципліна має своїм **завданням** акцентування на розгляді новел

міжнародного законодавства, які відображають особливості правового регулювання авіаційної та космічної діяльності, в тому числі під час воєнного стану у зв'язку з військовою агресією РФ проти України; розвиток у аспірантів ціннісного світогляду, орієнтованого на українську дійсність, моральність і переконаність, засновану на загальнолюдських цінностях, високому рівні правової і політичної свідомості; розгляд, вивчення та аналіз особливостей сучасних наукових концепцій та доктрин що пропонують певні шляхи удосконалення правового регулювання в аерокосмічній галузі на національному і міжнародному рівнях з питань забезпечення безпеки.

В рамках цього курсу студенти мають **набути знання** щодо пріоритетних проблемних питань правової регламентації забезпечення безпеки в сфері авіаційної та космічної діяльності в національному та міжнародному праві, які є актуальними на сьогодні та активно досліджуються сучасними науковцями. Відповідні знання мають сприяти **вмінню** розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі права, сформулювати здатність: генерувати нові ідеї (креативність), розробляти наукові проекти та управляти ними; виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї (нього, них) міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з галузі права та суміжних галузей.

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УБЕЗПЕЧЕННЯ АВІАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Тема 1. Поняття та сутність сучасного повітряного права. Основні напрями наукових досліджень у сфері безпеки авіаційної діяльності на міжнародному і національному рівнях.

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 8 год.:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 2 год.:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання до самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 2. Джерела міжнародного та національного повітряного права: проблеми теорії та практики

Для денної форми:

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції,

ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми:

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 3. Основні принципи повітряного права як фундамент забезпечення правопорядку та безпеки у сфері авіаційної діяльності

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів.

Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 4. Міжнародні стандарти забезпечення авіаційної діяльності та Державна програма авіаційної безпеки цивільної авіації

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 5. Міжнародна відповідальність за правопорушення у сфері повітряних відносин

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена

у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 0,5 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для СР:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УБЕЗПЕЧЕННЯ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Сучасний стан космічного права та тенденції розвитку наукових досліджень у галузі космічного права. Проблема правосуб'єктності у міжнародному космічному праві

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 10 год:

Лекція 6 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 2 год:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка

викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

4. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
5. Виконання практичних завдань протягом семестру.
6. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 7. Демілітаризація космічної діяльності як принцип міжнародного космічного права та дуалізм космічної політики держав

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год.:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год.:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 8. Екологія космосу: актуальні питання

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 2 год:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 9. Проблема забезпечення безпеки перебування людини у космічному просторі

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження - 2 год:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів.

Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 10. Космічна кібербезпека: виклики сучасних реалій

Для денної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження – 6 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Для заочної форми навчання:

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год.:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження)

7. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на семінарських та практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт; проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль: складання іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі (приклад)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Семінари, виконання практичних завдань (доповіді, тести, есе, презентації)	5	8	0...30
МКР1		1	0...20
Змістовний модуль 2			
Семінари, виконання практичних завдань (доповіді, тести, есе презентації)	5	8	0...30
МКР 2		1	0...20
Всього за семестр			100

*за одне практичне заняття або доповідь на семінарі в межах 1-го, 2-го змістових модулів студент може отримати 5 балів

** якщо сумарна кількість балів у студента за 1-ий та 2-ий змістові модулі буде складати більш ніж 100 балів, то максимально він може отримати не більше 100 балів.

Білет для іспиту складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 30 балів.

Приклад

1. Міжнародн-правове регулювання убезпечення авіаційної діяльності- 30 балів.

2. Правосуб'єктність учасників космічних відносин - 30 балів.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності) – максимальна оцінка 40 балів.

Всього – максимальна оцінка **100** балів.

Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отримання рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);
- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- активна участь у роботі наукового гуртку аспірантів кафедри Права (702) «Сучасні доктрини правової науки» гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання аспірантами обов'язкових та додаткових видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2017» та «Про академічну доброчесність» СУЯ ХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21.06.2019(зі змінами від 22.01.2020) (<https://khai.edu.ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdiysnennya-osvitnogo-procesu/>; <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

3. Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні/семінарські заняття за курсом.

Пропуски практичних/семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>).

10. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
3. Матеріали для самостійної роботи студентів;
4. Інтернет-сторінки міжнародних та регіональних органів.
5. Гордеюк А.О. Гуцу С.Ф. Міжнародне прав: навч. посіб. Харків : Нац. аерокосм ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків авіац. ін-т», 2017. 53 с.

11. Рекомендована література

Нормативні акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (із змін і допов.).
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-V. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536 (із змін. і допов.).

3. Про космічну діяльність : Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 1. Ст. 2 (із змін. і допов.).
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Редакція 27.04.2024 р. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної України. 2001. № 25-26. Ст. 131 (із змін і допов.).
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 08.08.1984 р. Відомості Верховної Ради. 1984. № 51. Ст. 1122(із змін. і допов.)
7. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994. № 232/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 51. Ст. 446 (із змін. і допов.)
8. Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 16.10.2020 р. № 1965-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 16. Ст. 199 (із змін. і допов.).
9. Про затвердження положення про Державну авіаційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 р. № 520. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/520-2014-n#Text>.
10. Деякі питання Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 р. № 594. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/594-2021-n#Text>
11. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки авіації в Україні : Указ Президента України від 15.01.1998 р. № 17/ URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/17/98#Text/>
12. Про заходи щодо впорядкування діяльності з міжнародних повітряних перевезень товарів військового призначення та подвійного використання: Указ Президента України від 25.12.2003 р. № 1488/ URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/1488/2003#Text>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державне космічне агентство України. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/281-2015-n#Text>.
14. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 січня 2021 р. № 15-р. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/25-2021-p#Text>.
15. Положення про Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними судами: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 р. № 417. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/417-2020-n#Text>
16. Про внесення змін до деяких законів щодо державного регулювання космічної діяльності: Закон України від 29.10.2019. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 46. Ст. 300.
17. Авіаційні правила України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу» затв. Наказом Державної авіаційної служби України від 08.02.2019 р. № 141/33112. Редакція від 19.11.2021 р. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/z0141-19#Text>.
18. Про затвердження інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України: Наказ міністерства транспорту від 17.06.2020 р. № 351. URL:<https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/z0960-20#Text>.
19. Актуальні проблеми міжнародного та національного космічного права: постанова президії Національної Академії наук України від 27.06.2007 № 189. URL:<https://zacon.rada.gov.ua>.
20. Конвенція про міжнародно цивільну авіацію від 7 грудня 1944 р. URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/1995_038
21. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна від 14.09.1963р(Токійська конвенція). URL:<https://ips.ligazacon.net/document/view/mu63k07u>
22. Конвенція про уніфікацію деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень (Варшавська конвенція 1929 р.). URL:https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_594#Text

23. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден від 16.12.1970 р. (Гаазька конвенція). Редакція 01.01.2023 р.
URL:https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_167#Text
24. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, направленними проти безпеки цивільної авіації від 23.09.1971 р. Редакція 01.01.2023 р. (Монреальська конвенція). URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_165#Text
25. Декларація правових принципів діяльності держав з дослідження та використання космічного простору: прийнята Генеральною Асамблеєю ООН від 13 грудня 1963 р.
URL:https://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_a31#Text.
26. Договору про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла, від 27 січня 1967 р.
URL:<https://unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties/intuooouterspacetreaty.html>
27. Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів та повернення об'єктів, відправлених в космічний простір, від 22 квітня 1968 р. .
URL:<https://unoosa.org/oosa/ourwork/spacelaw/treaties/rescueagreement.html>.
28. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються у космічний простір від 15.09.1976 р. URL:https://www.fac.gov/about/office_org.gi_objects_Launched.pdf.
29. Міжрамкова угода про співпрацю на Міжнародній космічній станції від 29.01.1998 р. URL:<https://www.stete.gov/wp-content/uploads/2019/02/12927-Vultilateral-Space-Space-Station-1.29.1998.pdf>.
30. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами від 25.03.1972 р. URL:https://www.faa.gov/abaut/office-org/headouartes_offices/ast/media/Conv_international_liab_damase.pdf.
31. Міжнародне співробітництво у використанні космічного простору в мирних цілях: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 20 грудня 1961 р. № 1721 (XVI). URL <https://www.books.google.com.ua/books?isbn=5041136548>
32. Зміст додатків до Чиказької конієнції 1944 р. URL:<http://consultant.parus.ua/?doc=OARVTDB312>.
33. Додатки 1-18 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію. URL:<http://cons.parus.ua/map/doc/00YPC1AF8B/Prilozheniya-118-k-Konventsii-o-mezhdunarodnoi-grazhdansskoi-aviatsii.html?a=1PVPN>.

Навчальна та наукова література

34. Мищик В.В., Буроменський М.В., Гнатовський М.М. Міжнародне публічне право : підручник. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 444 с.
35. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
36. Корнєєв Ю.В. Транспортне право України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літ-ри, 2020. 168 с.
37. Заїка Ю.О. Транспортне право України. К. : КНЕ, 2014. 184 с.
38. Мищик В.В., Буроменський М.В., Гнатовський М.М. Міжнародне публічне право: підручник/ під. ред. В.В. Мищика. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
39. Григоров О.М. Міжнародне повітряне право: Підручник. Київ: Фенікс, 2023. 166 с.
40. Григоров О. М. Міжнародне космічне право: Підручник. Київ: Фенікс, 2023. 130 с.
41. Андрейяєнко С.С., Грушко М. В. , Музика В. В. Міжнародне публічне право: навч-метод посіб. Київ: Фенікс, 2021. 292 с.
42. Сірант М.М. Міжнародне публічне право (схеми та дефініції) : підручник. Львів: Львівська політехніка, 2021. 220 с.
43. Горник В.Г. Сімак С.В. Комерціалізація космічних технологій – перспективний напрям конкурентоспроможності України. Економіка та управління національним господарством. Том 31 (70). № 2. 2020. С. 69-74.
44. Шемшученко Ю.С., Малишева Н.Р. Безпека космічної діяльності. Правові засади : монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2018. 312 с.

45. Сопілко І.М. Повітряне і космічне право; дискусійні питання. Юридичний вісник. Серія «Повітряне і космічне право». 2015. № 4. С. 161-171.
46. Псюк М.О. Пріоритети державної політики в напрямі розвитку міжнародної кооперації в аерокосмічній галузі. Економіка управління та адміністрування. № 2 (92). 2020. С. 101-106 DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2020-2\(92\)-101-106/](https://doi.org/10.26642/jen-2020-2(92)-101-106/)
47. Космічне право України. Збірник національних і міжнародних правових актів. Відп. ред. Кузнецов Е.І., Малишева Н.Р.. Київ : Атіка, 2012. 464 с.
48. Андрушко І.П. Космічне право України: Проблеми становлення та розвитку. Київ: ТОВ «Вид-во «Юридична думка», 2006. 364 с.
49. Цимбалюк В.С. Поняття, предмет, структура повітряного права України. Ін-т повітряного і космічного права. С. 9-15. URL. <http://conference.nau.edu.ua/ndex/php/UV/article/vieqw/8988>
50. Шереметьєва Є.Т., Шереметьєва О.Ю. Стан наукового дослідження, змісту поняття та предмета повітряного права України. Ін-т космічного і повітряного права. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право: наук. пр. Нац. авіац. ун-ту. Т. 3. № 4. 2007. С. 17-21
51. Повітряне право України: навч. посіб./ за заг. Ред. В.В. Костицького. Дрогобич: Коло, 2011. 552 с.
52. Попов В.М. Богатов О.І. Міжнародне космічне право і мілітаризація космосу. Право і суспільство. 2020. № 3. С. 231-239.
53. Беглий О.В. Космічне право: навч.-метод. посіб.. Київ, 2009. 102 с.
54. Космічне право України: Збірник національних і міжнародних правових актів / Упоряд.: І.П. Андрушко, О.В. Беглий, . 3-тє вид. Київ: Юрінком Інтер, 2001. 352 с.
55. Малишева Н.Р. Нариси з космічного права. Київ: Алерта, 2010. 296 с.
56. Окладна М. Г., Корчевська А.Р. Проблеми розвитку космічного права в Україні : історія сучасність. Право та іноваційне суспільство. № 1 (16). 2021. С. 85-91.
57. Григоров О. М. Міжнародно-правові засади регулювання відносин у сфері цивільної авіації: становлення та розвиток: монографія. Київ, 2020. 440 с.
58. Alla Hordeiuk., Andrii Ostroplets, Igor Bohdaniuk Current Issues Of Legal Regulation Of Intellectual Property In Space Field. International Scientific and Technical Conference “Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering-2021”, Synergetic Engineering. Kharkov, Ukraine, October 28-29, 2021. p.795-813
59. Гордеюк А.О., Горбач І.О. Непривласнення місяця та інших небесних тіл як принцип міжнародного космічного права та особливості його застосування у нових реаліях сучасного світу. Актуальні проблеми та перспективи розвитку юридичної науки, освіти та технологій у ХХІ столітті в дослідженнях молодих учених: збірник матеріалів доповідей учасників всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Харків, 3 березня 2023 року). Харків, 2023. 200с. (С. 14-17).
60. Гордеюк А. О. Міжнародні стандарти із забезпечення безпеки авіаційної діяльності та їх імплементація у повітряне законодавство України. Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції: матеріали наук.-практ. конф. (Крапивницький, 22-23 березня 2023 р.).Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. С. 184
61. Гордеюк А. О. Глушенко В. І. Суб'єкти міжнародного космічного права: спірні питання щодо їх правового статусу та вплив на розвиток космічної галузі. Права людини в Україні: Минуле, сьогодення, майбутнє» : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. 10 грудня 2021 р. С. 14-17.

12. Інформаційні ресурси

- 1.Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй.URL: <http://www.un.org/>
2. Офіційний сайт Європейського Союзу.URL: <http://europa.ua/>
- 3.Міжнародний інститут космічного права.URL: <https://iislweb.org/>
4. Веб-сторінка Верховної Ради України.URL: <http://rada.gov.ua>
5. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України.URL: <http://www.kmu.gov.ua>

6. Веб-сторінка нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua>
 7. Веб сторінка пошуковий сервер українського законодавства. URL: <http://www.liga.net>
 8. Веб-сторінка каталог авторефератів дисертацій. URL: <http://www.avtoreferat.ukrlib.org>
 9. Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO). URL: <https://www.icao.int>
 10. Міжнародна астронавтична федерація. URL: <https://www.iafastro.org/>
 11. Міжнародна академія астронавтики URL: <https://iaaweb.org/>
 12. Комітет з дослідження космічного простору. URL: <https://cospasrhc.cnes.fr>
 13. Національна академія правових наук України. URL: <http://www.apnu.kharkiv.org/>
 14. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
 15. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL : <https://nlu.org.ua/>
 16. Науково-технічна бібліотека Національного аерокосмічного університету ім. М.Є Жуковського (ХАІ). URL : <https://library.khai.edu/>
-